

ORJUNA

NACIONALISTIČNI ORGAN.

NAROČNINA: za Jugoslavijo: za tri mesece 12— Din.; za celo leto 48— Din.; za inozemstvo je dodati poštnino. Oglaš po ceniku. — Posamezna številka stane 1 Din.

IZHAJA VSAKO NEDELJO!

REDAKCIJA IN ADMINISTRACIJA: Arena Narod. doma. Rokopisi se ne vračajo. — Anonimni dopisi se ne sprejemajo. POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI!

Orjunaško slavlje na Bledu.

RAZVITJE PRVEGA PRAPORA ORJUNE V SLOVENIJI.

Ob veliki udeležbi članov Orjune iz Slovenije se je na praznik Gospodovega Vnebohoda vršila slavnost razviti prapora naše blejske organizacije. Prireditve se je udeležilo naše članstvo, ki je prihitelo iz Ljubljane na dveh osebnih avtobusih in z jutranjim osebnim vlakom, v znatnem številu. Posebno čvrsto sta bili zastopani ljubljanska in šišenska organizacija, koje člani so to pot nastopili prvič v društvenem kroju.

Došle goste je na kolodvoru med pokanjem pozdravnih topičev sprejel predsednik blejske Orjune tov. Žnidaršič, ki je prihitel izraziti toplo zahvalo, da so v tako obilnem številu počastili prireditve in jih pozival, da se klicu prapora odzovejo tudi v resni uri, kadar bo prapor klical na branik domovine in na pohod za osvoboditev zaslužjenih bratov na severu in jugu.

Po teh pozdravnih besedah, ki so našle vseobče odobravanje, so se čete in gostje razvrstili v povorko ter ob sviranju železničarske godbe, med vzkliki kralju in domovini ter med petjem orjunaških pohodnih pesmi odkorakali v strumnih četverstopih v mesto. Povorka se je udeležila do 600 članov in članic ter gostov, ki jih je narod po celi poti navdušeno pozdravljal. Iz nam naklonjenih hiš je doževalo cvetje na povorko.

Pred zdraviliškim domom se je med sviranjem državne himne izvršil obred razviti in predaje zastave blejske Orjune. Predsednik oblastnega odbora tov. inž. Kranjec je poudaril pomen zastave, ki ni samo društveni znak ampak bojni prapor, ki bo braniteljem države kazal, kje je njihov dom in ki bo v času potrebe vihral pred borci za osvoboditev zaslužjenih bratov. Med plamtečim navdušenjem je tov. predsednik razvil prapor, ki so ga navzoči pozdravili z oduševljenimi vzkliki in odbravajočim ploskanjem. Kumiči prapora ge. Kendova in Prešernova sta na drog pripeli vsaka po en trak v državnih barvah in tov. predsednik je med zanosnim vzhičenjem zamahnil s praporom na vse štiri strani sveta, da so zabliskale v opoldan-

skem solncu zlate uvezene besede »Orjuna« in »Za Nacijo«.

Predsednik mestne Orjune Bled je predal prapor tov. zastavonoši z resnim pozivom, da ga čuva kakor zenico svojega očesa, udeležnike slavnosti pa pozval, da naj se vsikdar zavedajo vzvišene naloge Orjune in naj posvetijo vse svoje moči v dobrobit naroda in države.

Po kratkih pozdravnih besedah zastopnikov celjske in mariborske Orjune in po dobrodošlici g. župana Tomca, so se prečitale pozdravne brzojavke Direktorija Orjune iz Splita, podpredsednika ljubljanske, oblastnega odbora vojvode Ristića, oblastnega članka Dušana Kazimirovića-Podkrajška ter Orjun iz Beograda, Sarajeva, Slov. Bistrice, Št. Lenarta v Slov. gorah, Brežic, Krškega, Dobove in Mokric.

Nato so čete v paradnem koraku ob zvokih godbe defilirale pred praporom in se mu poklonile.

Po izčrpanem slavnostnem redu so čete odšle k skupnemu obedu v hotele, kjer so bile porazmeščene, da se po obedu zopet snidejo za skupen izlet po jezeru. Po povratku z otoka, kjer je zvonček želja neprenehoma pel pod potegljaj tovarišev in tovarišic, se je v zdraviliškem domu razvila prosta zabava s plesom, ki ga je zaključilo naše lepo koło.

Ob 7. uri zvečer je bil četam zapovedan zbor za povratek. Z avtobusi in z vlakom so se gostje odpeljali s krasnega Bleda, noseč v srcu ponosno zavest, da naš pokret značuje in si utira pot v naširše sloje naroda. Splošno zadovoljstvo nad lepo uspešno slavnostjo ni štedilo s priznanjem blejskemu mestnemu odboru, ki je z ogromnim delom in požrtvovalnostjo v kratkem času razvil svojo organizacijo, da je ena najboljših, in nam pripravil lepi užitek razviti prvega orjunaškega prapora v Sloveniji. Zasluga za to gre tovarišem Žnidaršiču, Kendi, Kobentarju in drugim, kojih imen ne nazivamo, ki pa njih delavnosti zato ne cenimo nič manj.

Živela Orjuna Bled! Živel blejski mestni!

Pretepači?

Pod gornjim naslovom nam je odličan starejši gospod, ki zavzema visoko mesto v sodni službi, poslal izborni članek, ki ga vsled pomankanja prostora ne moremo objaviti v celoti podajamo pa glavne misli članka, ki iz njega odseva gorko rodoljubje in mladeniški ogenj, ki ga ni mogla zatreti dolgoletna državna sodna služba.

Uvodoma omenja pisec naš slabotni značaj slovenski in našo bolešno kulturno občutljivost, ki se boji dejanskega nastopa — s pestmi — za obrambo sebe in domovine in nadaljuje:

Naravno je torej, da so se naši nemški sosedje nam nasproti imenovali »Herrenvolk« in da nas psujejo Lahi »ščave«.

Se sedaj, ko imamo toliko lepih lumaških vzgledov naših dobrovoljcev, si mora naš nacionalizem s skrajno težavo presekavati svojo pot skozi trnje naših predsodkov, kjer se nemoteno skrivajo označene kače in prežijo na primerno priliko, da zapičijo svoje strupeno zobovje v naše narodno telo.

Da jim to delo onemogočimo, treba je izruvati grmovje, da lahko pogazimo odkrito gadjo zalego.

Kdor ima še količjak zdravega razuma, nam bo pritril, da se tako delo ne opravlja z rokavicami. Tudi nam normalni človek menda ne bo

ke fante — pretepače —, če gredo v naši narodni vojski prepevajoč narodne pesmi? Morebiti za to, ker so odurni suroveži in bodo če treba streljali po naših sovražnikih? Seveda temu vprašanju nihče ne bo hotel pritrditi! Pač pa bo marsikdo takoj pristavil: »Prepuštile torej rešitev domovine našim vojakom in se ne vmešavajte v zadeve ki vas nič ne brigajo!«

Da pa tem za čas vojne tako ubogim vojakom njihovo delo že v predidčem mirovnem času olajšamo in jim tembolj zagotovimo uspeh v vojni, ali da mogoče celo dosežemo, da sploh ne pride do vojne, ker bi z utrjevanjem nacionalne zavesti onemogočili vsako poznejšo asimilacijo in s tem uničili vabljalnost takega neprebavljivega plena — tega ti omejeni egoistični zabavljači seveda ne razumejo ali vsled svoje strahopetnosti niso zmožni razumeti ter nas raje imenujejo pretepače.

Za take podle duše pa itak ni drugega zdravila kakor bič! Za pretepača pa bomo imeli le enega, ki se brezmišlno poslužuje svoje surove sile, ne pa enega, ki jo že pravočasno stavi v službo domovine!

Le glejmo živ primer! Vprašajmo se — ali je bila pred Mussolinijevim nastopom nevarnost za Italijo, da propade ali ne? Vsak objektivni človek mora temu pritrditi! Ali je bil Mussolini »kompetentem« rešiti domovino? Ali jo je rešil brez sile?

Tudi v tem oziru so sklenjeni račun, — dasiravno se sicer z Mussolinijevimi imperijalističnimi tendencami nikakor ne strinjamo!

Ali more le biti naši Jugoslavlji usojeno, da se ugonobi, ker je formalno vprašanje kompetence važnejše kakor njena — dejanska rešitev? N. N.

ORJUNAŠ — TRST:

Borba za obstanek.

(Položaj našega naroda v zasedenem Primorju.)

Naš narod živi v obupnem, nezmagljivem položaju. Parletna zasedba naše zemlje nam je prinesla vse dobroto lačne države. Visoki davki, ki se nalagajo našemu kmetu, so nevdržni, ker naš kmet ni vaju čebule in kruba kakor laški poljedelec; vsled zasmehovanja in trpljenja naš kmet prodaja svojo zemljo, tisočletno last naših dedov in našega naroda in na naši grudi zagospodari veko-večni naš sovražnik.

Slabše, mnogo slabše se godi našemu delavcu. Tovarnice se zapirajo, podjetja ustavljajo delo. Naš delavec mora povezati svojo culo, vzeti ženo in otroke in oditi v neznan svet, odvisen od milosti ljudi, ki ga sprejmejo v svojo sredo. Žalosten in bolesten je pogled na naše ljudi, rojene v temnih nočeh črnega suženjstva in odhajajočih z grude, katera jih je živela, da napravijo prostor pohlepni tujci, ki se zadira vedno bolj in bolj v nas, v naše živo meso, da nam izsrka našo srčno kri.

Sprejmite izgnance z bratskim srcem, odprite jim vrata vaše hiše, ker vedite, da so to ljudje dvojne bolesti, da odhajajo ti ljudje z umirajočimi grudi, ker nečejo umreti v suženjstvu; da odhajajo zato, da se kasneje vrnejo zopet v osvobojeno domovino.

Da se ukorenini na naši grudi, se je lotil požrešni tujec tega, kar nam je najdražje, naše dece. Širom Istre govore zaprte šole dovolj o nečloveškem delu predzrnega tujca. Deco izganjajo iz naših šol in jo silijo v svoje da bi si vzgojili hlapce in tlačane.

Toda vlti hočemo v mlada srca strup sovražstva in zaničevanja do

njih, da bo zrastle mladi rod kot krepki borec za pravico in svobodo naroda, ki je v neštehtih bojih branil že stoletja svojo grudo, da jo končno reši poslednjega trinoga in jo priključni za vedno k svobodni domovini.

Naše bedno goriško ljudstvo, ki je tekom vojne izgubilo vse in si ohranilo le golo življenje, in ki je našlo ob povratku med razvalinami komaj sledove svojega doma, bridko občuti svoj težki položaj. Premočna tujčeva pest je sklonila tilnik najzavednejšega dela našega rodu in solčna Gorica stoče pod težkim jarmom.

Istrski seljak, ki mu je njegova skalovita zemlja dala komaj kosček kruha, živi v najobupnejšem položaju izmed vseh ostalih v Primorju. Še izpred vojne tužna Istra doživlja danes svojo Kalvarijo. Vzplamteli so v tej težki, od vseh trpinčenih zemlji tu pa tam plameni upornosti, ki pa so bili kmalu udušeni in katere je moralo istrsko ljudstvo krvavo plačati. Učka bi znala govoriti o vseh grozotah najnečlovejšega dela naše domovine.

Prosvetno delo se je po vojni v zadnji dobi živahno razvilo, le žal, da mnogi nimajo pravega razumevanja za to naše, skoraj edino obrambno sredstvo. Kjer je bilo pred vojno razvito prosvetno delo, tam se je po vojni še poživilo. Kulturna društva so malone edino zatočišče našega ljudstva.

Toda tudi to delo nam skušajo ovirati, ker vidijo kako se ljudstvo oklepa svojih edinih pribežališč. Zato so zagorele naše knjige; samo zato, ker so pisane v našem jeziku, sredi noči so zagoreli naši Narodni domi, samo zato, ker so bili duševni hrami našega rodu. Razvaline in pogorišča svetoivanskega, barkovljanskega in drugih Narodnih domov so spomeniki v zgodovini našega naroda ob Jadranu in glasno govorijo o vseh grozotah in trpljenju v dobi suženjstva.

Največja priča v zgodovini suženjstva rodu ob Jadranu pa je tržaški Narodni dom, ki s svojimi golimi zidovi in okajenimi razvalinami govori nebu prisego tisočletih, prisego pričakujočih dneva maščevanja in osvete.

Primorje doživlja danes najgorenkejšo dobo svoje zgodovine. Nasilni tujec nam podira vse to, kar so zgradili naši najboljši možje z nešteto mukami in trpljenjem. Naš človek je zatiran na svoji zemlji, podiljo ga z njegove grude. Naš rod doživlja svojo Kalvarijo. Dvigniti pa nas mora ena misel, upanje na tisti dan, ko vržemo raz sebe težke verige in se rešimo spon, ki so nas oklepale, ko dvignemo svojo glavo in povemo vsem in celemu svetu da smo mi gospodari na tej zemlji, da hočemo živeti in ne umirati. Vse do takrat na se pripravimo, dobro pripravimo za dan obračuna in plačila.

DR. KRSTO CAZAFURA:

Pomen centralizma v kulturnem pogledu.

Po za zaveznike zmagovitem koncu svetovne vojne, so se združile vse jugoslovenske dežele, ki so bile poprej pod avstrijskim, ogrskim in turškim jarmom s svobodno Srbijo. Toda čeprav ujedinjene, stojijo te dežele, ki so živele pod raznimi kulturnimi vplivi na različnih kulturnih stopnjah. Dežele, ki so bile do leta 1912. pod turškim jarmom, imajo najnižjo kulturo, one na katere so bile pod avstrijskim, stojijo sicer na primeroma visoki stopnji zgubili so pa deloma slovanski značaj radi nemške infiltracije. Stara Srbija je živela dolgo časa svoje lastno državno življenje, je na radi večnih bojov s Turki zaostala v kulturnem

napredku. Po združitvi vseh Jugoslovenov leta 1918. je zavladalo veliko navdušenje; to veselje se je pa kmalu ohladilo — ohladilo radi tega, ker so nekateri demagogi in politični šarlatani širili potom svojih hlapcev plemenski separatizem.

Ravno našo državo, katero tvori en sam jugoslovenski narod, ki govori tri različna narečja, ima pa velike razlike v kulturnem pogledu, bi se moralo centralistično obvladati. Nikdar se ne smejo ti različni kulturni otoki izolirati, ne, morajo se izenčiti, in to izenčenje se lahko vrši samo v centralistično urejeni državi. Če pride do avtonomij, potem se bodo te kulturne razlike samo poglabile, vršili in nadaljevali bomo delo avstro-ogrsko monarhije. Dunaj je dobro vedel, ko je odstopil Hrvatsko Ogrski, da s tem odtrgi Hrvate od Slovencev. Hočemo li delati naprej v tem smislu? Ali se ne zavedajo oni, ki širijo plemenski separatizem, ki hočejo avtonomij, da delajo naprej v smislu Dunaja? — Da če pride do avtonomij, potem se bodo kulturne razlike samo poglabile in končno bo iz kulturnih razlogov razpad naše države gotovo dejstvo.

Razlagati, da s centralistično upravo pridemo enkrat do izenčenja kulture, je brezpomembno, ker je samo ob sebi razumljivo.

Federacije in avtonomije imajo samo pomen v onih državah v katerih živi več plemen, zato, da se vzdrži narodna integraliteta. Na primer bi bila dobra avtonomna Slovenija pod tujim jarmom; nikakor pa ne sedaj v bratski državi.

Orjuna, katera pozna samo en narod, eno državo, mora z vso svojo silo delati na to, da vzgoji jugoslovanski tip. Orjuna naj deluje na to, da spravi ves naš narod na isto stopnjo. Potrebno je iti v vsako najmanjšo vas in z ljubeznijo širiti med narodom jugoslovansko misel. Oni demagogi pa ki hočejo s silo razdvojiti našo s toliko krvjo priborjeno državo, se morajo moralno uničiti.

Kar so naši nasprotniki umetno zidali, se da z dobro voljo zlahka zrušiti. Zid med Hrvati in Srbi se mora odstraniti in Orjuna mora kamenček za kamenčkom ki tvori ta zid, odstraniti. Nobena žrtev ni prevelika za dosego tega cilja.

Mnenje hrvatskih klerikalcev o našem pokretu.

Neviden političen faktor. Pod tem naslovom je prinesla zagrebška klerikalna »Narodna Politika« v svoji zadnji številki zanimiv članek o našem gibanju, ki je sicer poln netočnosti in zavijanja, se pa vendar ugodno razlikuje od člankov katere nam posvečajo slovenski klerikalci. Članek pravi, da nas tudi tam v nasprotnem taboru pričenjajo presojeti drugače kakor doslej in priznavati, da smo že danes faktor, preko katerega ni mogoče na dnevni red. Že prvi odstavek članka je velezanimiv in se glasi: »Nazivajo se jugoslovenski nacionalisti in govore o nacionalnem bloku in o nacionalni fronti. Njihovi javni in polujavni izvršilni organi so Orjuna, Narodna obrana in četniki. Eden glavnih njihovih listov je »Preporod«, njemu pa se pridružuje še cela plejada orjunaških listov. Na štiri oči vam, ko so v razgretem razpoloženju, priznajo da je v njihovih rokah vojska, žandarmerija in policija. Torej so država v državi. Narod jih ni izvolil za svoje zastopnike, nikdar jim ni poveril svojega zaupanja. Toda do tega jim niti ni. Volitci so zanje samo glupa masa, kateri je treba pokazati čvrsto roko. Vlade se vsvarjajo in padajo, poslanci danes so, jutri niso, oni pa ostajajo vedno trdno na svo-

jem mestu. V javnosti se kažejo najbolj njihovi voditelji Pavle Jurišić, Premović, Jevdžević, Andjelinović itd., za njimi pa stoje še druge mnogo močnejše in vplivnejše osebnosti, ki dirigirajo ta velik pokret. Ti samozvani nacionalisti so izdali lozinko: »Ima krv da legne po zemlji Jugoslaviji!« In res, kri je že tekla, čeprav morda ne v toliki meri kakor bi oni sami hoteli. Njihove žrtve pozna hrvatsko Primorje, otok Krk, Ogulin, Zagreb, Maribor, Ljubljana, Split, Osijek, Novi Sad, Subotica, Sarajevo, Skopje, Prilep itd. »Dale sledi sledeči pasus: »Odkar je v Italiji potom parlamentarnega udara prišel na vlado Mussolini, sanjajo tudi oni neprestano o svojem Mussoliniju. Nekateri so mislili, da bi ta Mussolini bil Svetozar Pribičević, toda izgleda da tudi on ne uživa pri vrhovnih voditeljih nacionalistov popolnega zaupanja. Oni imajo druge načrte. »Oni so danes močan političen faktor.« Tako pravi klerikalna zagrebška »Narodna Politika«, ki pa v ostalem ne veruje v iskrenost našega jugoslovenskega mišljenja, priznava pa ob koncu, da bi si pridobili priznanje celokupnega naroda, če bi delali res v jugoslovenskem smislu. Za danes nam »Narodna Politika« priznava vsaj to, »da smo močan političen faktor, ki se ne briga za vlade, ki nastajajo in padajo, mi pa ostajamo trdno na svojem mestu.« Za enkrat je tudi to dovolj; ker drugo še pride, pred vsem pa pride spoznanje, da smo res edini Jugoslovenci, edini čist in pošten pokret v naši žalostno razdrapani državi. Rado vedni smo, kdaj bodo prišli naši klerikalci vsaj do takega pojmovanja našega pokreta? Sicer pa vemo, da se tudi oni danes že prav dobro zavedajo, kdo smo, kaj smo in kaj pomenimo, toda — priznati to svojim zaslepljenim masam jih je strah, zato nas samo blatijo in skušajo ponižati in omalovaževati. Toda tudi klerikalci bodo šli — mi pa bomo ostali trdno na svojem mestu!

RADIVOJ REHAR:

Srbski separatizem.

Mi jugoslovenski nacionalisti, ki presojamo politične in tudi splošne življenjske pojave brez s predsodki pobarvanih naočnikov, ki računamo z realnim življenjem, ne z imaginarnimi fantomi, smo že ob prvem koraku v življenje spoznali, da Srbi, Hrvati in Slovenci danes še nismo en narod, kakor mislijo nepraktični idealisti, ampak da smo le heterogena kaotična narodna masa, iz katere je šele treba ustvariti res enot, edinstven jugoslovenski narod. Poedini deli našega jugoslovenskega plemena so se vsled politične razcepljenosti pod utisi različnih kulturnih, gospodarskih, političnih in socialnih prilik razvili v individualne skupine, ki imajo na zunaj vse znake posebnih narodov. Vse to pa je bilo ustvarjeno umetno in na željo naših sovražnikov, ki so nas hoteli po znanem geslu »Divide et impera« oslabil in napraviti podložne. Srbi so se razvijali pod vplivom vzhoda, muslimanski Jugoslovenci v Bosni in Hercegovini pod vplivom Turkov, Hrvati pod vplivom Madžarov, Dalmatinci pod vplivom Italijanov, Slovenci pa pod vplivom Nemcev. Mnogo so k tej delitvi doprinesle tudi vere: Srbi so se notranje, etično in psihično, razvijali na podlagi vzhodnega pravoslavlja, muslimani na podlagi konservativnega in nasilnega mohamedanstva, Hrvati in Slovenci pa na podlagi tujega rimskega katolicizma. Vpliv ver je po-

vzročil tudi časovno razcepljenost in razkroj v pisavi: grški, turški in gregorijanski koledar, cirilica, latinica. Po rasi in jeziku pa smo vsi eno, spadamo skupaj in moremo, ako hočemo, tvoriti en sam edinstven novi jugoslovenski narod.

Iz zgodovine, ki nam je bila kruta mačeha, smo se mi jugoslovenski nacionalisti naučili, da so mali narodi, kakršni smo mi Slovenci, Hrvati in Srbi, nezmožni širokega individualnega življenja, da taki mali narodi nikoli ne morejo razviti one široke lastne kulture, lastnega gospodarstva, da ne morejo razviti onih rasnih dobrin, ki leže v njih kot mrtvi kapitali in po katerih bi edino lahko koristili višjemu vseobčemu človeškemu smotru — izpolnitvi vesoljnega človeštva. V družbi narodov imajo pravico do obstanka samo oni, ki lahko koristijo, nikoli pa ne oni, ki ničesar ne koristijo, pi so navadni paraziti ali celo ovira skupnemu delu in napredku ter mirnemu sožitju. Mi Jugoslovenci, razcepljeni na tri dele, na Srbe, Hrvate in Slovence, smo taki individualnega, splošnega človeštva koristnega izživetja nezmožni narodi. Kot tri samostojne edince smo družbi velikih narodov le v napoto, ker porabimo vsaj petdeset, ako ne več procentov svoje nacionalne energije samo za golo samoobrambo. Taki mali narodi na končno tudi ne morejo trajno obdržati svojega posestnega stanja. Permanenent, časoma celo naraščajoč pritisk velikih sosedov, jih končno izmuči in zasuši. Na taki poti zasušitve smo bili mi Slovenci pred osvojenjem in smo deloma tudi še danes. Nič na boljšem, ali vsaj malo na boljšem, so bili in so tudi Hrvati in Srbi.

Zato smo se mi jugoslovenski nacionalisti postavili na stališče, da je edini spas Slovencev, Hrvatov in Srbov, da se prelope v velik edinstven narod Jugoslovencev. Za to so dani vsi predpogoji, pred vsem pa je naše popolno nacionalno ujedinjenje le vraščanje notranje izgraditve, notranje pretopitve, kajti zunanji temelji: rasnost, jezik, čutnost — že obstojajo, ker so se ohranili iz davnih starih časov in jih vsi preokreti zgodovine niso mogli uničiti. Ujediniti Srbe, Hrvate in Slovence v edinstven narod Jugoslovencev, ni niti nemogoče niti težko, treba je imeti le en sam predpogoj — voljo. Slični procesi so se odigrali tudi v Italiji, v Nemčiji in drugod — tudi tam so obstojali poprej različni narodi z različnimi kulturami in tradicijami, volja po ujedinjenju pa je ustvarila iz njih eno. Kar pa je bilo mogoče v Italiji, v Nemčiji in drugod je mogoče tudi pri nas. Da se to še ni zgodilo vsaj formalno, da se niti počelo ni z ujedinevalnim delom, je krivo le pomanjkanje one volje, katero sem poprej omenil kot prvi predpogoj. Zato pa je ravno ena glavnih nalog nas jugoslovenskih nacionalistov, ustvariti to voljo. Naše delo je težko, toda ni brez nade na uspeh, ker v kratki dobi našega delovanja smo vcepili to voljo že stotisočom naših tovarišev širimo naše države, vcepilamo pa jo še dan za dnem novim. Dan za dnem raste naše število, s tem številom pa raste tudi volja do dela za končno popolno nacionalno ujedinjenje treh različnih enot — Srbov, Hrvatov in Slovencev.

(Konec prih.)

Osnivajmo »Jadransku Stražo«!

Pomožimo »Jadransku Stražo«!

Naš pokret.

Ustanovni občni zbor Orjune v Krškem se je vršil v soboto 5. maja, ki je zelo dobro uspel. Istemu je prisostvovalo več članov iz Brežic, Vidma, Mokric in Rajhenburga. Na zboru sta govorila o programu in delovanju Orjune član C. O. v Splitu Jovica M. Silobrič in član O. O. v Ljubljani Jan Tonja. Izvoljen je bil stalni mestni upravni odbor.

V Brežicah se je vršil dne 6. maja sestanek članstva z našimi delegati.

V Dobovi je bil ustanovni občni zbor v nedeljo dne 6. maja. Tudi temu zboru sta prisostvovala delegata Jov. M. Silobrič in Jan Tonja. Razen delegatov so govorili tudi člani bližnjih organizacij. Na tem zboru, ki je bil zaključen ob velikem navdušenju članstva, je bil izbran stalni mestni upravni odbor. Iz teh zborov je bil poslan brzojavni pozdrav Nj. Vel. kralju in predsedniku direktorija dr. Mirku Koroliju.

Polenšak pri Ptuiju.

V nedeljo, 6. maja se je izvolil pri nas Mestni Odbor Orjune. Tri tedne je minilo, kar se je vršil prvi informativni sestanek in v tem kratkem času smo dosegli v moralnem in gmočnem oziru prav lepe uspehe.

V naši sredini smo imeli čast pozdraviti drage nam goste, tovariše iz Ljubljane, Maribora in Ptujja. Delegat Oblastnega Odbora tovariš dr. Stefančič nam je v temperamentnem govoru obrazložil pomen in cilje naše organizacije za nacijo in državo. Dobrovoljec in član pujske Mestne Organizacije tovariš Šestan pa nas je v vznemljeni besedah podžiral k ljubavi do naše skupne svobodne domovine, za katero so žrtvovali tisoči in tisoči naših junakov dobrovoljcev ramo ob ramo s herojsko srbsko vojsko svoje življenje. Tem našim junakom pa se oddolžimo, da čujemo to, s toliko krvjo pridobljeno svobodo, kakor punčico v očesu proti vsem notranjim in zunanjim sovražnikom. — Naše zavedno kmečko ljudstvo je vzhičeno pritrdjevalo tovarišema govornikoma ter nazdravljalo procvitu organizacije.

Pred razstankom je tovariš Kaučič fotografiral zborovalce, da si ohranimo tudi vidni spomin na to tako lepo uspešno zborovanje — Živela Orjuna!

Sirjenje Orjune v Bosni, V Drveti se je vršil dobro uspešni občni zbor Orjune, kateremu so prisostvovali orjunasi iz Bosan. Broda in Broda na Savi. Tudi mnogo dobrovoljcev iz okolice je prišlo na zbor. Izbran je bil mestni upravni odbor.

Orjuna v Srbiji. Pretekli teden je bila osnovana po O. O. Beograd Orjuna v Čupriji in Paraćinu v Šumadiji. O. O. v Skoplju je osnoval mestne Orjune v Petovu in Kičevu.

Orjuna v Vojvodini. »Vidovan« poroča, da so se ustanovile nove Orjune v Loki, Gložani, v Gračacu (Hrvatsko), v Petrinji, Irigu in Siksku (Hrvatsko).

Streliško društvo Orjune v Vršcu se je ustanovilo po inicijativi Orjune. Društvo ima namen vaditi vse vojne obveznike v rabi vojaškega orožja. Predsednik društva je višji častnik, a člani odbora rezervni in aktivni častniki. Društvo ima redne izredne in častne člane. Redni morejo biti le vojni obvezniki.

Predsednik Centralnega odbora Orjune v Zagrebu. V torek, dne 8. t. m. se je naš predsednik Centralnega Odbora in Direktorija Orjune v Splitu

tu g. dr. Mirko Korolija na potu v Beograd ustavil v Zagrebu, da je sprejel poročilo zagrebškega Oblastnega Odbora.

Predsednik in oblastni čelnik zagrebškega Oblastnega Odbora gosp. Bere Angjelnovič je na trgu pred koledvorom postavil 200 mož akcijskih čet zagrebške oblasti, ki jih je g. dr. Korolija kot najvišji predstavnik Orjune naše države pozdravil s tradicionalnim vojaškim pozdravom: Pomož Bog, junaci. Po sprejetju raporta akcijskih čet je predsednik C. O. odlikoval dva člana akcijskih čet zagrebške oblasti za njihovo odlično držanje v boju za državo in narod.

Frankovska Hana se ob pogledu na strunne, 200 mož broječe čete ni upala motiti orjunaške revije, ki se je izvršila v najlepšem redu.

Kakor nam poročajo, namerava naš predsednik C. O. po svojem povratku iz Beograda, kamor je šel na važne pogovore in pogajanja, tekom meseca junija posetiti vse Oblastne Odbore. Na svojem inspekcijskem potovanju bo posetil tudi Ljubljano in Maribor, zato opozarjamo vse organizacije, da izvrše vse predpriprave za dostojni sprejem našega najvišjega dostojanstvenika in predstavnika.

Občni zbori Orjuna. Dne 12. t. m. ustanovni občni zbor na Lescan. — Dne 13. t. m. ustanovni občni zbor Zagorje ob Savi. — Dne 16. t. m. ustanovni občni zbor Ormož. — Dne 19. t. m. ustanovni občni zbor Vič. — Dne 27. t. m. ustanovni občni zbor Novomesto.

Političen pregled.

Notranji.

Narodna skupština je začela poslovati v znamenju nekega sporazuma med separatisti in vlado. In sicer na ta način, da Radić s svojimi poslanci ne pride v skupščino, klerikalci in Spahovci pa stojijo nasproti vladi v »blagohotni« opoziciji. Ampak trden in soliden ta sporazum ni, vežejo ga samo prav lahne vezi, ker separatisti nočejo priznati narodnega in državnega edinstva, radikalci pa v tem oziru ne morejo in — radi svojih volilcev — tudi ne smejo odnehati v tem kardinalnem vprašanju.

Nezdrave so te razmere in ne bodo mogle dolgo trajati, ker vodi državo v pogubo. Nad skupščino ne sme viseti Radićeva sekira, ki se — pri sedanjih konstatacijah — lahko vsak hip spusti v skupščinsko dvorano in razžene narodne očete, ki ne vedo, kako se upravlja država ter mislijo vedno in samo na strankarstvo, mesto da bi se povzpeli malo višje in mislili malo tudi na narodne in državne koristi, ki jih tako lahko miselno zapostavljajo. Žalibog je večina poslancev tako slaba in moral bo nastati preokret, ker dolgo takih razmer država ne bo mogla prenesti.

Edini vesel pojav v teh žalostnih razmerah je grupiranje jugoslovenskih mislečih in čutečih državljanov. Proti separatističnemu bloku se mora trdno strniti vse ono, kar se zaveda, da je rešitev našega naroda in države samo in edino v zmagi

unitaristične jugoslovenske misli. »Orjuna« se razvija, napreduje in — dela. To čutijo dobro vsi nasprotniki prave narodne misli in odtod vse ono besno sovraštvo, posebno črne internacionale do »Orjune«. To je dobro pri tem, da je vse to sovraštvo zelo onemoglo — vsekakor, nevarno ni čisto nič!

Zunanji.

Razmere na Bolgarskem so podobne našim, s to razliko, da so tam na površju ljudje, ki hočejo narodu in državi dobro, medtem ko so pri nas taki ljudje brez vsakega vpliva na javne posle in morajo stati čuječ na straži, da združeni separatisti ne napravijo preveč škode. Bolgarsko vznemirjajo tkzv. »makedonstvušiči«, ki jim ni prav, da dela vlada na tem, da se ustvari med Bolgarsko in Jugoslavijo dobri sosedski odnosi. Posebno v južni Bolgariji nastopajo »makedonstvušiči« naravnost revolucionarno, ampak vlada je dovolj močna, da ta nemirni element ukroti. Upati je, da nastane na Bolgarskem kmalu popolni notranji mir, ki je deželi tako potreben, kot vsakdanji kruh.

Spor med Nemčijo in Francijo traja daljša, ali na vse strani se iščejo načini, kako bi se našel nekak izhod iz teške krize, od katere trpi vsa Evropa. Nemčija je malo odnehala, ali Francija njenih predlogov ni sprejela, pač pa tudi vseh mostov, ki vodijo do nadaljnih pogajanj, ni zrušila s svojim odgovorom. Vsekakor bo reparacijski spor še dolgo trajal in njegov končni izid je nepreračunljiv.

Italija se približuje Angliji in Anglija se je tudi začela močno zanimati za Italijo, kateri dela celo komplimente in se na nekak način opravičuje pred njo radi mirovne pogodbe, ki ni bila taka, kot bi Italija zaslužila. Seveda, na naš, jugoslovenski račun bi se morala Italija še bolj okrepiti, ali Wilsonova ideologija je temu preveč nasprotovala. Anglija je bila vedno nasprotna vsem slovanskim stremljenjem, ker se je vedno dobro zavedala, v kako silo se še razvije Slovanstvo. Zato nam je zaprla morje, kjer je le mogla, ampak prišel bo tudi naš čas in takrat pregazimo vse ovire v Jadranskem in Egejskem morju, v Dardanelah in Bosporu — in še kje drugje! Slovanstvo ne bo propadlo, naj nam sedaj, kos mo še slabi, zapirajo morje kjer le morejo! Bomo že odnrdi vsa pota, ki jih bomo rabili!

Mizice za pisalne stroje

THE REX Co., Ljubljana.

Narodno gospodarstvo.

Srednjeevropski carinski položaj.

Pota, na katera se podaja carinska in trgovska politika srednjeevropskih držav, spadajo, — če jih sodimo po vodilnih teoretičnih principih evropske gospodarske politike, — k posebnostim povojne dobe.

Takoj po prevratu e je vse ogrevalo od svobodno trgovino, ki naj bi jo sporazumno uvedbe vse države. Vendar so vse tozadevne objave ostale le na papirju in večina držav se vedno bolj in bolj oddaljuje od svojih prvotnih programov. Tako so »omejitve in zabrane« na dnevnem redu, opaziti je celo nagnjenje do zapore uvoza, ali pa celo volja kreirati pravcaro carinsko obzidje.

venec, ob vzpenjenih valovih naše, samo naše modro zelene Soče. Lahko je rekel vsprilo tej hrabrosti naš krvnik Boroevič:

Nema rata bez Slovenca i Hrvata, a po ratu nema ne Slovenca ne Hrvata. —

Na vseh frontah pa se je borilo za našo svobodo srbsko plemo. Prvi so bili, ki so začeli strahoviti ljuti boj, zadnji so bili, ki so z najjačjim udarcem vrgli na tla dvoglavca orla. Proslavili so si svoje ime po vsej Evropi, da je danes dlka in ponos, zvati se Sribinom. Oni so nam prinesli zlato svobodo, oni nas morajo učiti, kako naj jo ljubimo, kako naj jo očuvamo svojemu rodu kot najdražji zaklad.

Ali še ječi nad pol milijona bratov in sester ob Soči, ob Dravi in ob Adriji pod težkim jarmom tujca. Temni oblaki ležijo nad Krasom in Istro, nad Goriško in nad Gosposvet-skem polju. Svobodni bratje, ali čujete njih žalostno pesem, njih obupni klic:

Oj Jugoslavija, srečna ti dežela, tam svobodno brat bratu v roko sega, a mi kot sužnji vragu smo prodani. Oh, bratje, al' nas rešite še kdaj?

SUŽENJ LAŠKI:

Boji za narodno ujedinjenje tekom stoletij.

(6.)

(Konec.)

Pa Nemec je slutil, kaj se pripravlja. Potom veleizdajniških procesov je hotel izvedeti, kaj se vrši med narodom, da bi mogel potem z vso krutostjo nastopiti proti nam. Ali vsi ti procesi so se končali z velikansko sramoto za Avstrijce, ker ni bilo nobenega izmed obtožencev, da bi kaj izdal. Pred svetom pa takrat niso stali naši ljudje na obtožni klopi, ampak avstrijski sistem. Ko si Nemec ni znal več drugače pomagati, ko mu je bila že gotovost, da se pripravljamo na upor, a ni imel nobenih dokazov, da bi posameznike prijel, je porabil sarajevski umor, da je vrgel bakljo požara med evropske narode.

Nemec in Avstrijec sta bila dobro pripravljena, pa sta vedela, da v drugih državah ni še nihče pričakoval obračuna. »Predno bo list-

je padalo, bodete doma«, je rekel nemški Atila svojim vojakom, ko so šli na boj. V 14 dneh pride polom Srbije, v 4 tednih Francije in potem še v kratkem Rusije, pa nastopi za Germane svetel dan, za Slovane temna noč. Germanentag und Slavennacht! Je pel nemški pesnik ob izbruhu vojne.

Starl tiran na avstrijskem prestolu, ki vsled svojega podedovanega dekadentstva ni bil zmožen drugih misliti, kot edino le misli sovraštva do Slovanstva, je dal po svojih svetovalcih ultimati Srbiji, ultimati, ki jo bi bil izbrisal izmed svobodnih držav, ki bi jo bil uničil kot naš Pljemont, ko bi ga bila sprejela. V strahu in trepetu smo čakali. 26. julija 1914 na odgovor. Če sprejme Srbija ultimati, smo izgubljeni. Vedeli smo pa tudi, koliko krvi bo prelilo, koliko žrtev bo padlo, ako ga ne sprejme. Po 6. uri zvečer pride naenkrat brzojav, ki nam sporoči, da je ultimati odklonjen. Skočili smo na noge, mōra, ki nas je tiščala k tlom, je izginila, lahke so postale naše duše. Ni nas motilo vpitje zaslepljene množice: Doli s Srbijo!, ker smo verovali v našo zmago z nepremagljivo vero, ker smo verovali v prosla-

vo srbskega imena, v sijajno bodočnost jugoslovenskega naroda.

Pripravljali smo se bili takrat ravno na vsesokolski zlet v Ljubljani, ki naj bi izvenel avgusta meseca v sijajno manifestacijo jugoslovenske misli. Tokrat bi se bil spojil slovenski, hrvaški in srbski Sokol v eno edinstveno zvezo jugoslovenskega Sokola. Nismo mogli pozdraviti v beli Ljubljani svojih bratov. Prigrali pa so jih uklenjene in ravno avgusta meseca 1. 1914. je bil ljubljanski grad zbirališče naših prvih mož, naših mučenk, naših herojev.

Prišla je vojna! Morje naše krvi je bilo prelito. In žalibog v velik meri v proslavo in veličino naših zatiralcev, Madžarov in Nemcev, teh kletih trinočev, ki so s svojo brezbožno nogo gazili našo lepo zemljo, naš svet dom. Kot slep, brezmišeln stroj so se zaganjali naše čete v armade, ki so nam hotele prineesti svobodo. Le ena fronta je bila, kjer se je zavedal naš človek, za kaj se bje, da se ne boril za Avstrijo, ne za Germanijo, ampak za rodna svoja tla. Kot levi so branili rodno našo grudo Dalmatincev in Bosancev, Hrvat in Slo-

Kakor vsi drugi, tako skušamo tudi mi zadnje čase s pomočjo prohibitivnih carinskih postavk pospeševati svojo mlado industrijo, kar pa seveda raznim industrijskim sosedom nikakor ni po volji. Tazadevna interna pogajanja so še v teku. Slične pojave opazamo tudi pri ostalih državah.

Belgija je z maksimalno carinsko postavko, ki kar štirikratno presega prejšnjo, dosegla skoraj popolno zaporo. — Čehoslovaki se zapirajo pred Avstriji, Nemci in Madžari. Ti pa jim zopet vračajo milo za drago in tako se danes klaverno razvijala meddržavna trgovina pod vplivom prohibitivne carinske taktike. — Nekaj posebnega je povsem nov gen v francoski trgovski politiki. V predvojni dobi je namreč obstojala v zunanjetrgovinskem prometu le maksimalna carina ali asancije pogodbe za maksimirane vrednosti. To enotno stanje je danes docela predrugačeno, ker sklepa Francija carinske pogodbe le z delnimi koncesijami. Zato tudi čehoslovaško - francoska trgovska pogajanja niso prinesla tako ugodnega zaključka, kakor so ga obojestransko pričakovali. Ta francoska metoda je našla posnemalce v Poljski, Grški in Italiji, ki dovoljujejo uvoz le najpotrebnejših produktov. Nemčija pa se odlikuje kar po dvostranskem zapornem sistemu, ki ga smatra, vsled plačilne impotence marke (nasilna devalvacija), nujno potrebnim, da prepreči tako možnost blagovnega izpraznenja države.

Kakor vidimo vladajo v Srednji Evropi uprav kramarske razmere. Kako temu od pomoči, kako pravočasno preprečiti nasilno sistiranje vseh starih trgovskih zvez s solidnimi dobavitelji?

Pokojni dr. Rašin je v ta namen snoval obširen projekt, — srednjeevropsko carinsko unijo, na podlagi skupne transitive novele, Inicijativa za realizacijo pa je imela že ob rojstvu kal smrti v sebi, — podana je bila prezgodaj in zato niti med nasledstvenimi državami ni našla pravga odmeva. Saj nam vendar ime, kakor: Genova, Portorose, Budimpešta in Beograd dovolj jasno označijo težko srednjeevropsko gospodarsko atmosfero in da se vsa ta različna trgovska pogajanja niso še mogla vršiti v znamenju medsebojne zaupnosti in resne volje, ustvariti zopet solidno bazo nekdanje realne trgovske politike. Prenehajmo že enkrat z brezsmiselnim izpopolnjevanjem carinske tarife na podlagi finančnih novel, ki temelje vse in na kratkovidnem naziranju o povečanju državnih dohodkov in onemogočajo vsako carinsko adekvacijo na škodo zunanji trgovini.

Pomnimo nadalje tudi, da pri nekaterih srednjeevropskih državah še vedno eksistira ideja, ako že ne politično, pa vsaj gospodarsko uničiti sosedo in tako vidijo v svojem šovinizmu v sedanji krizi meddržavne trgovine, edino le zaželjeno znamenje za početek uresničevanja njihovega machiavelističnega programa. Vsled takih in enakih vzrokov je obstal ženjalni projekt carinske unije že pri prvih zaprekah, kjer bo moral počakati — umirnejše zunanje politike.

Čevlje kupujte od domačih tovarn tvrdke Peter Kozine & Co. z znamko »Peko«, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna založna na drobno in na debelo Ljubljana, Breg 20 in podružnica Aleksandrova c. 1.

Kronika.

Naši uspehi. Moč naše organizacije se že krepko čuti povsod. Za nami leži komaj štirimesečno delo, nam nasprotni elementi, ki so do našega nastanka neovirano izgrajevali naše narodne in državne interese, pa se že pričnajo umikati in tresti. Naši čitatelji se že dobro spominjajo naše notice »Ruško gnezdo«, v kateri smo poročali, da je tovarna za dušik v Rušah odpustila vsled pomanjkanja dela 60 delavcev samih Slovencev, dočim je Nemci in inozemce obdržala ter zahtevala, da se odpuščeni takoj zopet sprejmejo, ker bodo sicer naše akcijske čete napravile red. Naša intervencija je pomagala. Ni nam bilo treba poslati v Ruše akcijskih čet — tovarna je takoj zopet sprejela vse naše ljudi, ki sedaj uvidevajo, kaj je Orjuna in drug za drugim vstopajo v naše vrste. Mi smo ponosni na ta uspeh osobito še radi tega, ker mora našemu trpečemu delavstvu odrediti oči ter ga prepričati, da mi ne govorimo

samo in ne trosimo le praznih obljub pri volitvah, da bi s tem levili gumaste kroglice, ampak da delamo in s tem delom dosegamo to, česar razne »delavske« stranke, ki poznajo delavce samo ob volitvah in takrat, ko je treba plačevati v razne fonde, iz katerih se rede »voditelji«, ne morejo doseči. Mi ne iščemo pri našem trpečem, zapostavljenem in goljufanem delavstvu kroglic in tudi ne prispevkov v razne fonde, mi iščemo pri njih le razumevanje in moralno podporo, da se za to dvoje postavimo v boj za njihove koristi in proti vsakomur. Delavstvo danes to že uvideva in zato se raznih »voditeljev«, ki so naše delavstvo iz svojih osebnih interesov razcepili na celo vrsto stranic, dan za dnem bolj poljšča strah pred Orjuno, zato so tudi pričeli zadnje čase v svojem časopisu bruhati na nas ogenj in žveplo. Ta bes pa je le dokaz, da smo nevarni, da smo le mi tisti, ki jim lahko prevrnemo korita, katera so polnili z delavsko krvjo. Ruški uspeh pa ni osamljen, silnih uspehov smo tudi drugod dosegli več in tudi najhujša trdnjava, delavnica južne železnice v Mariboru se že majo.

Veliko je poklicanih, a malo izvoženih.

»Nova Pravda« objavlja v svoji 16. in 18. številki spisek nekih oseb iz Zagorja ob Savi, ki na vso sapo zatrjujejo, da niso člani Orjune. Nam je to prav, kajti v tem spisku smo opazili dokaj imen, ki bi jih morali potem mi objaviti med izključenimi, ako bi se bili na katerikoli način vtihotapili v naše društvo.

Ginljiva je zavest nekaterih Zagorjanov, ki tako dobro vedo, da ne spadajo med idealiste in med borce za domovino in proti korupciji.

Prišel bo čas, ko bo marsikateri izmed teh jogrov silil med nas, toda naša organizacija si bo spravila ta spisek, da bo vedela, kdo je tajil društvo še predno je bil član. Sicer pa vprašamo gospode: Kdo pa Vas je vabil in snubil v društvo? Kaj se otesate članstva Orjune, ki ga nimate? Od kod Vam domišljava gotovost, da bi bili sprejeti, če bi Vas bil kdo predlagal? Orjuna zahteva celih mož, med Vami pa vidimo samo jadne polovičarje!

Tombola »Gospodstva Zvona«.

Opozarjamo tovariše in somišljenike-čitatelje na I. tombolo »Gospodstva Zvona«, ki se bo vršila prihodnji mesec. Ker gre čisti dobiček v korist zaslužnemu Korotanu, smatramo kot dolžnost, da pozivamo naše člane in vsi domoljubno javnost, da po svojih močeh prispeva h gnetnemu uspehu te prireditve.

Podrobnejše poročilo o tomboli in o prodaji srečk bomo pravočasno objavili, za enkrat pa prosimo za reklamo in propagando te narodne prireditve.

POKUSITE IN PREPRIČALI SE BODETE.

da so »PEKATETE« najboljše in ker se zelo nakuhajo tudi najcenejše testenine.

Dopisi.

Radenci.

Naši nemčurji so hidra s stoterimi glavami; brž ko jim streš eno, sikajo iz stoterih drugih njih jezikov. Vendar se ne bomo ustrašili dela, da jim jih stremo temeljito vse po vrsti.

Pri nas zopet dviga greben znani nemčur Wiltschnig, ki smo mu ob prevratu prizanesli in ga pustili v skrivališču. Po njegovi inicijativi se je postavil pred zdraviliškim poslopjem nekaj spomenik prvemu lastniku kopališča dr. Höhnu in na tem spomeniku se izizvalno blešči nemški napis. Dosedaj je bil ta spomenik skrit v kleti, zdaj pa smatra nemčurstvo, da je že čas, da spet javno pokaže svojo barvo. Motite se, hajlojci, vašega gospodarstva je konec! Če ne odstranite izizvalnega napisa, bomo to delo preskrbeli mi! G. Wiltschnigu pa svetujemo, naj kroti svojo nemčursko žilico, ker se mu že zbira nevlita nad grešno glavo.

Hujskanje proti Orjuni.

Dne 1. maja je delavstvo praznovalo na Rožniku svoj praznik. Že v zgodnjih urah so se kotalele gruče po pobočju. V gostilni se je razvila nebrzdana zabava in pijančevanje na debelo. V gostilni igra harmonika kitara, pred gostilno pa viška godba. Med publiko opazam

razbrzdanost in podivljanje. Razni elementi z različnimi znaki v gumbicah se pojavljajo. Mimo dospeta dva Orjunaša do gostilniškega vrta in že zaslišim za seboj: »Junci gredol« V tem že priskoči tolpa mladeničev proti njima, na čelu jim neki železničar, ki oba Orjunaša prisili, da snameta svoje znake. Najbolj žalostno pri tem je, da so se med mladeniči, ki so oba Orjunaša prisilili k snetju orjunaškega znaka nahajali izključno le člani viškega Sokola, ki so pa organizirani v socialno-demokratski organizaciji. Čudno, da odbor viškega Sokola ne odvzame tem članom njih članski legitimaciji in znakov, ter da jih iz društva ne izključi.

Drugi dogodek: Mirno opazujem vrvenje okoli sebe. Godba igra valček, nekaj parov se vrti in zagledam se v ta vrteč. Zdajci me obkolijo štirje moški, eden stopi pred me in začne otipavati mojo suknjo. V tem se mu umaknem in vprašam, kaj želi? V odgovor me njegov spremljevalec, po imenu Škeri Maks z Viča, z vso silo udari po obrazu. Iz nosa se mi vlije kri, mirno se umaknem in stopim k stražniku. Slišal sem še prerekanja med molimi tovariši in Orkanaši. Zakaj me je doletela klofuta, ne vem, ker nisem organiziran v »Orjuni«, pač pa vidim v dejanju veliko posurovelost in podivljanje orkanskih mas. Dejanja govore!

Prinašamo rade volje ta dopis mirnega meščana, ki je postal žrtev nasilja naših internacionalcev. Tudi mi smo bili priče majhnega veselja... Po gozdu so se opotekali pijani proletarci, na mizah so stali nedopiti štefani vina, gostilničarja z Rožnika pa ima ogromno škodo na razbitih in razmetanih kozarcih. Sram nas je bilo proletarcev, ki na tako ostuden način slave delavski praznik. Videli smo, da smo bili ta dan na Rožniku samo Orjunaši popolnoma trezni, vse drugo je tavallo v vinski omotici in kazilo naš praznik in krasni dan božji.

Iz Zagorja ob Savi. Pri našem rudniku je še dosti inteligentnih domačinov — Slovencev, ki se vne-majo za našo stvar le, kadar so pri oljaci slučajno v narodni družbi. Takrat se ljutijo na Trboveljsko premogokopno družbo, ki je mnenja, da so domačini dobri le za kramp in klavdo in kvečjem še za vivčke (paznike). Nemščina, švabstvo je comme il faut, kakopak! To je mentalitet, ki je bil našim junakom dobro vtepen in prlučen, kar pa se tiče teh par rasnih Tevtonov pri našem rudniku, prinesli so ga že s seboj na svet. Eden izmed njih, g. nadzornik P., je tako globoko preverjen o ničevnosti slovenščine, da se ji ni priučil. Čeprav živi v zagorski dolini že 14 let, čemu tudi, saj govore vsi nastavljenici nemški, saj je znanje nemščine za sprejem pisarniškega osebia pogoj sine qua non, da molčimo o tehničnem močeh.

Gospod T. je prišel k nam pred dvema leti iz znane medvedove dežele. Obolada dosti dobro slovenščino, ki pa se je poslužuje seveda kolikor mogoče malo in to le s strankami, ki nečejo ali ne znajo govoriti nemški. Te smatra seveda ali za tepce, ali pa za neotesane šoviniste kajti, da bi ne govoril kdo nemški, če ima prliko? Sicer pa je v pisarni in izven nje še dokaj poštenih ljudi, ki radevolje in s slastjo švabčarijo, kar mu je v veliko uteho. Če so ti dobri ljudje slučajno celo člani odličnega narodnega društva, mu je to samo lep dokaz, da si lahko Sokol ali pa celo Orjunaš (bog nas varuj) ne da bi bil okužen z nestrpnostjo.

Napram Orjuni so naši ljudje še močno nezaupljivi. In čudno to ni. Večina delavskih »mentorjev« ve, kaj pomeni deviza Orjune: boj za enarodnost in državo, boj koristnosti, demagoštvu in korupciji, je govoril 22. aprila na shodu pred rudniško restavracijo tajnik neke organizacije »Nezavisnih«. Besnel je v glavnem zoper Orjuno ter pozival vladno v resoluciji da to »fašistovsko bando« razpusti.

Končno bi svetovali rudniškemu ravnateljstvu, da glede sprejema delavcev in tudi v drugih zadevah ne posluša tako trdovratno le enega delavskega zastopnika in čeprav je to sloveč Č. To bi bila sovjetska metoda, ki je Trboveljska menda vsaj še ne misli uporabljati. Kakor se vidi, pa eksistira koncem Borovnika ekspozitura rudniškega vodstva, kamor zro boječneži z velikim respektom. Ker se je bati, da senca

tega velikega favorita, ki je zastrla že celo kisovsko kotlino, ne pade še dalje proti jugu, bomo delavnemu in za blagor sotrpinov vnetemu možu posvetili odsej mnogo več pozornosti. O njegovih dobrih odnosih napram rudniškemu vodstvu imajo dvomljivci že sedaj čisto posebno mnenje.

Razne vesti.

V album našim industrijalcem.

Kako se danes podpira naša stavbena obrt nam osvetljujejo sledeča fakta:

Začnimo pri poslopiju »Ljubljanske kreditne banke«. To največjo stavbo v Ljubljani je zidala stavbna družba s krasnim slovenskim imenom »Obnova«, za katero se skriva nemčurska firma »Tönnies«, v katere pisarni se še danes govori in občuje večinoma nemško. Palačo Trboveljske premogokopne družbe in bančno poslopje »Prve hrvatske štedionice« zida »Stavbna družba«, bivša »Krajinische Baugesellschaft«, katere vodstvo kakor tudi uradništvo je še po večini nemško.

Nadalje krije firma Tönnies nemško firmo »Ast«, ki izvršuje ogromna dela na Fužinah in Vevčah.

Radoveden sem, kako bi nastopili naši sosedje Nemci, če bi se naselila med njimi povsem slovenska firma, s slovenskim uradništvom in bi dobila vse večje javne zgradbe v izvršitev.

Človek se ne bi čudil, če ne bi Slovenija imela sama dovolj domačih stavbenih podjetij, ki bi bila zmožna prevzeti in izvršiti tudi tako velike zgradbe.

Se bolj obsodbe vredno pa je dejstvo, da se pozovejo h konkurenci za načrte javnih stavb firme, ki imajo nemške inženirje in arhitekte, ali pa si dajo te projekte napraviti v Nemčiji ter ž njimi potem konkurirajo slovenskim arhitektom, ali pa dobe v izvršitev načrte celo brez javne konkurence in to potom zvez, ki jih imajo v presojevalnih komisijah. Slovenski arhitekti morajo tem nemškim firmam hlapčevati za smešen honorar, dočim vlečejo one milijonske dobičke.

Na ta način je vsak razvoj domače stavbene obrti kakor tudi stavbne umetnosti nemogoč.

Na naslov južne železnice in državne oblasti. V delavnici južne železnice v Mariboru se nahaja 24 delavcev, ki so iz mrznice do našega naroda in naše države opirali za Avstrijo in dobili na podlagi tega ukaz, da se morajo do 15. maja izseliti. Južna železnica jim je že pred šestimi meseci odpovedala z rokom 15. t. m. Kakor se govori, da bi sedaj trdili na vse načine, da bi dosegla pri pristojni oblasti dovoljenje, da smejo tudi še nadalje osrečevati našo državo. Mi zahtevamo, da se ti ljudje 15. t. m. v smislu zakona odstranijo iz naše države, ker bomo sicer sami poskrbeli za to, da se jim pri nas ne bo godilo preveč dobro. Da bo tudi javnost vedela, kdo so ti ljudje, jih navedemo tu imenoma: Friedrich Koschar, skladiščni mojster; Alois Resch, ključavničar; Florian Nagele, ključavničar; Andreas Kosiak, ključavničar; Eduard Hein, ključavničar; Matheus Pfanzl, ključavničar; Ludwig Judmayer, ključavničar; Ferdinand Lang, ključavničar; Leopold Krampl, pomožni delavec; Josef Kager, pomožni delavec; Matheus Schorn, kovač; Franz Brumer, kovač; Anton Lindenberger, kovač; Konstantin Esterl, kovač; Ciril Motschiwnikar, kotelni kovaški pomočnik; Alfred Horvath, vrtač; Johann Zieser, strugar; Karl Janik, strugar; Wilhelm Kneup, strugar; Heinrich Riederer, mizar; Franz Narath, pleskar; Simon Wurzingner, pleskar; Ferdinand Schichtner, lakirar in Konstantin Mathausch.

Narodna sramota. Kolinska tovarna kavinih surogatov je naše podjetje in bilo je naše tudi pred osvobojenjem, zato nismo nikoli pričakovali, da bo ta tovarna povelila svoje zastopstvo v Mariboru našemu narodnemu nasprotniku Guldli. Ker pa smatramo, da ga tvornica ni poznala in da ga je poverila s to nalogo le pomotoma, pričakujemo, da bo to pomoto nemudoma popravila, če se pa to ne zgodi, bomo zastavili vse svoje moči, da se izvede strog bojkot izdelkov te tovarne. Takih grehov ne bomo odpustili nobenemu podjetju, najmanj pa še našemu, ki je v takih slučajih tembolj vredno obsodbe. Mi čakamo!

Pustite mrtve paragafe. Pri mariborskem okrajnem glavarstvu je zaprosil za kavarniško koncesijo že pred več meseci nek Slovenec, ki bi rad otvoril kavarno v Melju, kjer je ljudstvo danes navezano na nemško kavarno Humel. Glavarstvo pa za deva še do danes ni rešilo, češ, da se temu protivi gostilničarska zadruga, ki je zagrizeno nemško gnezdo. Pustite mrtve paragafe in gole formelnosti ter zasledujte nacionalne interese. Skrajni čas je že!

Sram in stud. V Mariboru se nahaja ekspedija »Orijent«, ki nosi naslov »dvorna«, kako pa izgleda njena narodna zavednost, dokazuje najbolj to, da je te dni odpovedala dimnikarska dela slovenskemu dimnikarskemu mostru Ludviku Puclju ter jih oddala znanemu nemčurju Ertlu, češ, ker je ta opravil v tej hiši dimnikarska dela poprej že 30 let, naj jih opravi tudi še nadalje. Gospodje »Orijentalci«, ta vzrok ne drži, kajti onih 30 let je opravljal ta mož svoj posel v Avstriji, sedaj smo pa v Jugoslaviji, katere dvorni naslov niste prejeli za to, da boste na škodo naših ljudi podpirali nemčurje. Če se to ne bo nehalo, potem bodite uverjeni, da bo tudi dvor izvedel, komu je dal svoj naslov.

Jugoslavija — splošna zavarovalna d. d. ima v Mariboru glavno zastopstvo, katero izstavlja svojim slovenskim strankam nemška potrdila o vplačanih premijah ter potrdila denarnim zavodom o višini zavarovalnih vsot. Za danes sporočamo mi Jugoslavlani te »Jugoslavije«, da bomo skrbno nadzirali njeno poslovanje in če se v gotovem roku ne bo poboljšala, potem naj bo pripravljena na to, da bo nekega ledega dne ekspresno zletela iz Jugoslavije v Švaboslavijo, kjer bo svoje listine izdajala lahko tudi v frankfurtskih barvah.

Našim bankam. Izvedeli smo, da nameravajo mariborske banke v kratkem vsled stagnacije odpušiti večje število uradnikov in to — Slovencev. Mi pa vemo, da se šopiri po teh naših bankah cela vrsta raznih Nemcev in inozemcev, ki že davno spadajo tja, kamor jih vleče srce. Radi tega zahtevamo, da se odpušte ti paraziti, ne pa naši ljudje. V nasprotnem slučaju bomo prihodnjič prinesli slike nekaterih »naših« bank.

Policijski agenti. Mi prav dobro vemo, kateri so oni mariborski policijski agenti, ki so nekoč spremljali princa Eugena in zmerjali Slovence z »Windische Hunde«. Zato jih opozarjamo, naj ne pozabijo, da niso več v Marburgu, ampak v Mariboru.

Nemški potniki. Kakor se nam poroča pošiljajo naslednje mariborske tvrdke k našim trgovcem na deželo nemške potnike. Ekspozitna lišča »Luna«, »Jugoslovenski Lloyd«, Kormann v Gosposki ulici, Martinz v Gosposki ulici ter dalje tvrdki Reytr ter Vernik in drug. Za danes priporočamo samo naši mariborski Orjuni, naj si jih zabeleži.

Kako se dela v Ljubljani s stanovanji. Neke judovsko-nemškutarske rodbine se je preselila te dni iz Ljubljane v Zagreb v svojo lastno vilo in prodala svoje luksuzno stanovanje v Dalmatinovi ulici 10 neki drugi nemškutarski rodbini kakor se govori — za sto tisoč kron. Ta druga stranka je dosedaj stanovala v Sodni ulici, a stanovanjski urad je zamenjavo dovolil. In tako stoji danes stanovanje v Sodni ulici prazno in na razpolago stranki, ki se je preselila v Zagreb v svojo hišo, a tu si je obdržala to rezervno stanovanje. Naše rodbine pa gnujejo v vagonih in barakah leta in leta!

Orjuna v Sv. Lovrencu na Pohorju. V nedeljo 6. t. m. popoldan se renc na Pohorju informativni sestanek vršil v prijaznem trgu Sv. Lovneka tamkajšnjih naših somišljenikov, na katerem je predsednik mariborske Orjune na kratko obrazložil namen in pomen naše organizacije. Izvolil se je pripravljali odbor.

Orjuna v Polenškju pri Ptuj. V nedeljo 6. t. m. popoldan se je vršil v Polenškju pri Ptuj ustanovni občni zbor naše organizacije. Orjuna, katero tvorijo sami kmečki fantje in može, je že jako močna in se bo krepko razvijala. Občnega zbora se je udeležil kot opolnomočeni delegat O. O. v Ljubljani podpredsednik mariborske Orjune dr. Štefanič. Prisostvovali so tudi drugi delegati iz Maribora in Ptuja. Izvoljen je bil definitivni odbor, ki bo vodil naš pokret v tem lepem predelu Slovenskih gor.

Kulturne vesti.

Da ste mi zdravi, otroci! Deset poučnih povesti za zdravje naše šolske mladine. Spisal Ivan Robida. Spis je odlikoval s priznalo nagrado zdravstveni odsek za Slovenijo v Ljubljani. Izdal višji šolski svet. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena 3 Din. Strani 45. — Knjižica podaja v obliki zanimivih povesti najvažnejša zdravstvena pravila in navodila za postopanje pri najpogostejših obolenjih med narodom. Oblika pripovedovanja ni dolgočasna temveč je napeta in polna menajajočih se dogodkov, ki vzdržujejo bralčovo pozornost in je posebno prikladna za otroke, a v enaki meri tudi za priprosto ljudstvo. Pojavi so vzeti iz naroda samega. Več nesreč in smrtnih slučajev izvira iz nepoučenosti in nevednosti naroda, nego iz opasnosti marnikate bolezni same. Zato pisatelj posveča vso pozornost navodilom za prvo pomoč pri obolenju in spretno pobija napačno postopanje. Ki je tako široko ukoreninjeno med narodom in bazira na vražah in napačni poučenosti naroda o najprimitivnejših zdravstvenih zadevah. Avtoriteteto zdravnika in potrebo pravočasne zdravniške pomoči uvaža v polni meri; nihče ne more tajiti upravičenosti in nujne potrebe tozadavne vzgoje naroda, kdor pozna konzerativnost naroda in nedostopnost naroda za zdravniško pomoč, kateri je dostopen šele tedaj, ko bje bolniku že zadnja ura ali je pa zdravniška pomoč že prepozna. Pisatelj si je izbral za svoj spis sledečo snov: zastupljenje po strupenih gobah, gadov pik in prva pomoč, pasja steklina in previdnost pri pasjem popadu črne kože in predsodki ljudstva do cepjenja zoper koze, jetika, griza, rana in opasnost zastupljenja zaradi napačnega postopanja, napačni pojmi o potrebi žganja za moč, o alkoholu in zlih posledicah za zdravje, davica. Lahko rečemo, da je snov izbrana iz najtipičnejših bolezni in obolenj ljudstva. Knjižico najtopleje priporočamo vsem šolam za šolsko mladino, ki ji je v prvi vrsti namenjena; prepričani pa smo, da jo bo rado čitalo tudi preprosto ljudstvo, če jim jo bodo nudile naše ljudske knjižnice, ker je podučna snov ovita v prav zanimivo obliko povesti. Posebno važnost ima pa knjižica za narodno zdravje in zasluži zaradi tega, da jo razširimo v zadnjo kmečko kočjo.

Naš organ nosi ime »ORJUNA«, kar pomeni v staroslovenskem jeziku: vihar; ta vihar naj visoko dvigne prapor našega nacionalizma!

Lastnik inž. F. Kranjec.
Odgovorni urednik VI. I. Galzinja

Išče se

za eno tukajšnjih večjih restavracij ozioroma kavarni nastopno osobje:

- 1 prvovrstna kuharica za restavracijo
- 1 kavarniška kuharica
- 1 plačilna natakarija za restavracijo
- 1 plačilna natakarija za kavarno
- 2 pomožni kuharici, ter
- 1 pomožna natakarija, vse z nastopom dne 17. t. m.

Natančnejša pojasnila daje „Informacijska pisarna Sever, Ljubljana, Dunajska c. 5.“

Posoilla

25.000 Din. išče,

nacionalist za dobro podjetje na deželi, sprejemem tudi tihega družabnika: ponudbe pod „Dobro in nujno“ na upravo „Orjune.“

Restavracija „ZVEZDA“ ... otvoritev restavracijskega vrta v soboto, dne 12. maja 1923. Začetek ob 7. uri zv.

Pri otvoritvi igra godba Dravske divizije.

Za obilen obisk se sl. občinstvu priporočata

Fran in Roza Krapež.

Parfums - Driay - Paris
Ing. V. NIKOLIC
Kraljevski dvorski liferant
LJUBLJANA - MOSTE
Telefon št. 562.

Ako kašljate je edino sredstvo proti prehlajenju
PEKTO
kateri sigurno pomaga
„ADRIJA“
drogerija in foto-manufaktura
B. Čvančara, Ljubljana.

Generalna popravila avtomobilov.
Nove karoserije ali predelavanje starih, lakiranje in tapetiranje. Solidno delo in zmerna cena.
Če auto odpove,
pride takoj pomožni auto na telefonični poklic 236.
JUGO-AUTO d. z. o. z.
Dunajska cesta 86.

J. BALOH
galanterija, drobnarija, papir, ple-tarski izdelki na drobno in debelo,
Maribor, Grajski trg 3.

Modna trgovina
Josip Karničnik
Maribor
Gosposka ulica.

Velika izbira vsakovrstnih ročnih torbic, listnic, kovčkov, gamaš itd.
Gonilni jermeni I^a vrste od 30 do 350 mm v zalogi.
Iv. Kravos
Maribor
Aleksandrova cesta 13. — Telefon 207.

Ing. dr. Miroslav Kasal
oblastveno poverjen stavbeni inženir in mestni stavbenik
Ljubljana, Mirje št. 11.
Izvršuje in projektira vsakovrstne visoke zgradbe, vodne zgradbe, železobetonske stavbe itd.

Manufaktura — Moda — Konfekcija
DRAGO SCHWAB
LJUBLJANA, Dvorni trg št. 3
v zalogi specijelno angleško i češko sukno, vseh vrst obleke, usnjeni suknjiči, dežni plašči, pelerine, zimniki, raglani etc.
Izdelava oblek v last-nem modernem salonu.

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA
Dunajska c. št. 46.
Telefon št. 379.
mestni tesarski mojster
Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, led-nice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.
Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. Tovarna furnirja.

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI
je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.
Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. — Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. — Brušure in knjige v malih in tudi največjih nakladah. — Časopise, revije in mladinske liste.
Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.
Lastna tvornica šolskih zvezkov.
Šolski zvezki za osnovne šole in srednje šole. Risanke, dnevniki in beležnice.

Telefon int. št. 247.
Glavna zaloga cigaretnega papirja „ABADIE“
Papir en gros.
Vse vrste ovojnega, konceptnega, pisemskega ter barvastega Couleur-papirja ima vedno v zalogi po najnižji ceni.
A. LAMPRET
Krekov trg št. 10.
Telefon int. št. 247.

MERAKL
boje, barve, lak, kit,
email, čopiči
najboljše kakovosti nudi
Medić, Rakovec, Zankl d. z. o. z.
Maribor, Ljubljana, Novisad,
podružnica. centrala. podružnica.

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA
HEDŽET & KORITNIK
LJUBLJANA
FRANČIŠKANSKA ULICA 4
BRZOJAVI: HEDŽET
TELEFON 75

Zobna pasta
„Aikadont“
Ustna voda

Galanterijo, drobnarijo, parfumerijo in vrvarske izdelke na drobno priporoča na debelo

Drago Rosina
Maribor
Vetrinjska ulica št. 26

A. & E. Skaberne
Ljubljana
MANUFAKTURA
in
MODA
Na debelo in drobno.

PEKARNA
JOSIP MISLEJ
MARIBOR
KOROŠKA CESTA
DNEVNO SVEŽE VSAKOVRSNO PECIVO

MODNA TRGOVINA
A. ŠINKOVIC
NASL. K. SOSS
LJUBLJANA
Mestni trg 10.
CENE ZMERNE!!

Autogaraža
AUTODELAVNICA
A. Thaler
LJUBLJANA
GLINCE 37.

Največja zaloga
:: modernih okvirjev ::

v ovalni, okrogli in drugih oblikah
vseh velikosti, kakor tudi slik (re-
produkcij) svetovnoznanih umetnikov
priporoča

Miho Vahtar,
ateljé za umetno knjigoveštvo in izdelovanje okvirjev.
Trgovina papirja. Maribor, Gosposka ul. 24.

:: Čevljiarska delavnica ::

ANTON JAKAC

MARIBOR, Slovenska ulica 26.

Prevzema vsa v to stroko spa-
dajoča dela po najnižjih cenah
ter razpošilja po naročilu vsako
količino damskih in gospodskih
čevljev širom naše domovine.

Carinsko - Posredniški - Bureaux
Uvoz **GROM** Izvoz
Centrala Ljubljana Kolodv. ulica 41.

Podružnice:
Zagreb, Maribor, *
Jesenice, Boh. Bistrica,
Čakovec, Rakov.

CHARLES PRINC

Poštni predal 124.

Manufakturno blago na debelo.

LJUBLJANA,
MIKLOŠIČEVA C. 36.

Priporoča se
delikatesna trgovina
: in zajutrkovalnica :

Feliks Pučko

Maribor, Aleksandrova cesta 31

(v bližini glavnega kolodvora).

OSET ANDREJ,

trgovina z deželnimi pridelki

Telefon 88 Maribor Telefon 88

Aleksandrova cesta št. 57.

Zaloga:

sena, slame, ovsa, koruze, zdroba,
krompirja, sadja, lesne volne, drv,
premoga, cementa itd.

Veletrgovina z manufakturo

== samo na debelo ==

MARKO ROSNER

Maribor Slovenska ulica 13 Maribor

== Najsolidnejše cene ==

:: v novi modni trgovini ::

Veselinović & Komp.
Maribor, Gosposka ul. 26.

„VOLTA“

**tovarna žarnic
v Mariboru**

Koroška cesta št. 27.

Izdeluje zrakoprazne žarnice s
kovinasto nitjo v vseh vrstah
in oblikah po najnižji ceni in
najboljše, vsake tuje konkurence
- - - zmožne kakovosti. - - -

Priporoča se

kavarna „Central“

Lojze Strahar,
Maribor, Gosposka ulica.

Najnižje cene

manufakturnega blaga za
ženske in moške obleke,
perila, srajce, nogavice,
:: kravati t.d. ::

== pri tvrdki ==

M. Feldin,

MARIBOR, Glavni trg 1,
== Vetrinjska ulica. ==

ČEVLJE vseh vrst za go-
spoda, dame in
otroke najmoder-
nejše oblike, naj-
boljše kakovosti

po najnižjih cenah priporoča tvrdka

Anica Traun

Maribor, Grajski trg št. 1.

J. N. Šoštarič

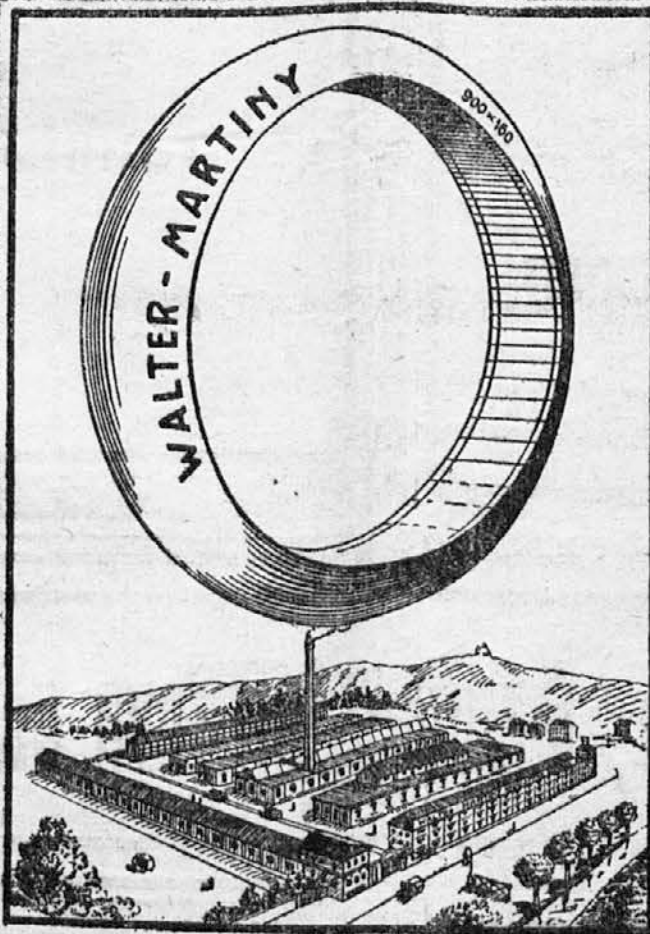
trgovina z modnim, manu-
fakturnim, suknenim in
platnenim blagom,
konfekcijo in
pleteninami.

Na debelo.

Na drobno.

Maribor

Aleksandrova cesta 13. Cankarjeva ulica 2.

„SVETLA“

Telefon šte. 588.

d. d. LJUBLJANA

CENTRALA:

RIMSKA CESTA ŠTEV. 2

HILŠERJEVA ULICA ŠTEV. 5

PODRUŽNICE:

DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 20

MESTNI TRG ŠTEV. 25

MARIBOR

ZAGREB

BEOGRAD

Tovarniška zaloga polnogumijastih obročev,
pnevmatika in vsake vrste tehniških gumijevih cevi, auto-delov
in vsakovrstnega auto-materijala.

NA RAZPOLAGO

STISKALNICA za montiranje polnogumijastih obročev.

VELIKA ZALOGA ELEKTRO-MATERIJALA.

Zastopstvo svetovnih tovarn.

Solidna in točna postrežba.

Cene brez konkurence.

LJUBLJANA, Mesni trg 5

O. BERNATOVIC

KONFEKCIJSKA TRGOVINA

Stegú in drugi

kom. družba za strojno in električno industrijo.

Pisarna v palati Ljubljanske kreditne banke Dunajska c. 1b, III. nadstr.

Postavlja:

kompletne naprave modernih žag ter naprave za sušenje lesa.

Dobavlja in montira: vse stroje za lesno obdelavo.**Otroški vožički**

zložljive lesene stolice za otroke, ki služijo obenem kot mizica, razni igračni vožički z in brez košare, šivalni stroji in dvokolesa so najcenejši: „TRIBUNA“, tovarno dvokoles in otroških vožičkov v Ljubljani, Karlovska cesta 4.

Avtomobile
kolesa, motorje, pnevmatiko vseh vrst, olje, bencin in druge potrebščine ima vedno v zalogi**F. Florjančič**
LJUBLJANA.*Te namke čevlji so najboljši! Zahtevajte povsod.*

PETER KOZINA & KO.
TVORNICE ČEVLJEV v TRŽIČU, SLOVENIJA
CENTRALA v LJUBLJANI, BREC št. 20

ZAGREB *Matičeva ul. 17.* **BEOGRAD** *Balkanska 13.*

Poziv delničarjem Slovenske eskomptne banke v Ljubljani

Ker je že potekel trimesečni rok od dneva vpisa razdružitve Slovenske eskomptne banke v Ljubljani vsled fuzije s Trgovsko banko, d. d. v Ljubljani,

pozivljamo

vse delničarje Slovenske eskomptne banke, da predložijo takoj svoje delnice pri blagajni Trgovske banke, d. d. v Ljubljani v izmenjavo za delnice Trgovske banke, d. d. v Ljubljani v zmislu § 10. fuzijske pogodbe z dne 11. maja 1922., ki je bila odobrena na občnem zboru dne 20. maja 1922.

Izmenjava se vrši

od 10. maja do 10. junija 1923.

Delnice Slovenske eskomptne banke v Ljubljani se izmenjajo za delnice Trgovske banke, d. d. v Ljubljani na ta način, da dobi vsak delničar Slovenske eskomptne banke za dve svoji delnici s kuponom za leto 1922. in sledeča leta tri delnice Trgovske banke, d. d. v Ljubljani s tozadevnimi kuponi in talonom.

Trgovska banka, d. d. v Ljubljani.**Inserirajte v „ORJUNI“!****SLAVENSKA BANKA**

d. d.

podružnica Ljubljana

preje Jugoslovanska Union-Banka

ZAGREB**BEOGRAD**

Bjelovar, Brod n./S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Monoštor (Baranja), Murska Sobota, Osijek, Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Škofja Loka, Velikovec, Vršac.

Agencija: Buenos Aires (Argentina).

AFILIACIJE:

BUDAPEST: BALKAN BANK R. T.

SPLIT: JUGOSLAVENSKA INDUSTRIJSKA BANKA.

WIEN: BANKHAUS MILAN ROBERT ALEXANDER.

Delniška glavnica in rezerve K 200.000.000.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Naznanilo.

Podpisana tvrdka vljudno naznanja, da je kupila in prevzela od gosp.

FRAN MULEC & DRUG

njihovo tvornico kuvert, Vožarski pot 1.

Tvornico bomo po potrebi razširili in nam je vsled zadostnega kapitala, kakor tudi popolne trgovske izobrazbe dana možnost cenj. prejšnje kot nove odjemalce zadovoljiti v vsakem oziru.

Za cenjeno naklonjenost se vljudno priporoča

KUVERTA, d. z o. z.

konfeksijska tvornica

LJUBLJANA, Vožarski pot št. 1.

Naročite čipele samo kot naredne tvrdke

R. MONJAC, Maribor, Jurčičeva ulica 9

Najsolidnija ručna izradba, razpošilja svaku množino poštom.